

Bayat, M. Çağdaş Azərbaycan şairi Səməd Vurğun / Məhəmməd Bayat // Ədəbiyyat qəzeti.-2013.- 8 fevral.- S.4.

Bakı şəhərində heykəli uzaqdan insana təsəlli verən və könülləri gözəl şeirləri ilə uyunduran həyəcanlı şair Səməd Vurğunun bugünkü Azərbaycan ədəbiyyatı tarixində parlaq bir yeri vardır.

Lirik şeirləri ilə tanınan bu görkəmli xalq şairi 1906-cı ildə Qazax elinin Salahlı kəndində doğulmuşdur. İlk təhsilini doğma kəndində alan şair Qazax Müəllimlər seminariyasını bitirmiş və beş il öğretmə (müəllim) işləmişdir. Sonra Moskva Dövlət Universitetinin ədəbiyyat və dil fakültəsində və Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunda oxumuşdur.

Şeiri cövhərdən dəyərli olan və Azərbaycan ədəbiyyatına sonsuz əmək sərf edən Səməd Vurğun ömrünün son illərində Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının prezident müavini işləmişdir. Şairin ədəbi həyatına bir nəzər salsaq, görərik ki, çocuqluqdan şeir maraqlısı olub və xalq ədəbiyyatını könlüdən sevib, gözəl şeirlər yazıb. Şair “Komsomol”, “Ölüm kürsüsü”, “Bəsti”, “26-lar”, “Talistan” və başqa atəş püskürən poemaları ilə şöhrət qazanmışdır.

Şair bir çox başqa poemalar və dramlar müəllifidir. O, “Vaqif” (1938), “Xanlar” (1933), “Fərhad və Şirin” (1941) kimi ölməz əsərlər yazıb. “Vaqif” və “Fərhad və Şirin” pyesləri Dövlət mükafatına layiq görülmüşdür. Ədəbiyyatın hər sahəsində qələmini sınayan şairin Puşkin və Rustavelidən etdiyi tərcümələr diqqətə layiqdir.

Şairin 1935-ci ildə yazdığı “Azərbaycan” şeiri o qədər canlı, o qədər qəlbə yatandır ki, bir çox dillərə tərcümə edilib. Şeir azərbaycanlıların ürəyinə o qədər yatıb ki, dillərində şərqiyə çevrilib, hər an onu tərənnüm etməkdən xoşlanırlar və zövq alırlar:

**Mən bir uşaq, sən bir ana,
Odur ki, bağliyam sana.
Hankı səmtə, hankı yana
Hey uçsam da yuvam sənsən,
Elim, günüm, obam sənsən...**

(Şeir “Yurd” qəzetində bütöv verilib - Qəzənfər Paşayev)

Səməd Vurğun Nazim Hikmətin yaradıcılığına böyük qiymət vermiş, onunla dostluq etmişdir. 1929-cu ildə Nazim Hikmətlə bağlı “Hərəkət” şeirini yazmışdır: Gözəl müğənnimiz Əbdül Vahid Kuzəçi oğlu şairin gözəl şeirləri ilə hər yana bir yangı salıb. Onun şairin “Gülə-gülə” şeirinə bəstələdiyi şərqisi isə ağızlar əzbəri olub. Aşağıda verdiyimiz “Gülə-gülə” ürəklərimizə böyük bir təsəlli olmuş, azərbaycanlılara qarşı sevgimizi daha da qızğınlaşdırmışdır:

**Maral çıxdı dağ döşünə,
Səhər vaxtı gülə-gülə.
Sol əliylə sağ döşünə
Bir gül taxdı gülə-gülə.**

(Şeir “Yurd” qəzetində bütöv verilib - Qəzənfər Paşayev)

27 may 1956-cı ildə gözünü dünyaya əbədi yuman Səməd Vurğunun şeirləri bir çox dillərə, o cümlədən də ərəb dilinə tərcümə edilmişdir. 1976-cı ildə Moskvada Əbdüllətif Bəndəroğlunun tərcüməsi ilə S.Vurğunun “Seçilmiş əsərləri” kitabı ərəbcə çıxdı.

Azərbaycan xalqı şairlərini hər vaxt anmaq üçün könüllərdə yaşadıb, gözləri önündə görmək istəyib. Bakıda heykəltəraş Fuad Əbdülrəhmanov tərəfindən Səməd Vurğunun şərinə ucaldılmış heykəl bu işə xidmət edir.

Görkəmli şair Səməd Vurğuna həsr etdiyim bu məqaləni yazarkən aşağıdakı qaynaqlardan bəhrələndim: S.Vurğun “Azərbaycan, Azərbaycan”, S.Vurğun “Seçilmiş dram əsərləri”, Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının buraxdığı “Səməd Vurğun” və Bağdadda “Qardaşlıq” jurnalında çıxan “Səməd Vurğun” məqaləsindən.